

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobce Ing. L. H.**, zastoupeného JUDr. Gustavem Schalkem, advokátem se sídlem v Praze 5, Borovanského 2217, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Praha 5, Křížová 25**, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 2 Cad 163/2003 - 45 ze dne 21. 1. 2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadl nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované č. j. ČSSZ 2042/2003-6002/Mls ze dne 3. 9. 2003. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení v Jindřichově Hradci č. j. OSSZ 9004-NR-152/03-L ze dne 2. 7. 2003, kterým nebylo vyhověno návrhu stěžovatele na povolení obnovy řízení ve vztahu k platebnímu výměru č. 9/98 ze dne 12. 2. 1998, jímž bylo předepsáno dlužné pojistné na důchodové zabezpečení, dlužný příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a penále v celkové výši 90 388 Kč. Uvedený platební výměr nabyl právní moci dne 7. 3. 1998. Návrh na povolení obnovy řízení ze dne 19. 6. 2003 zdůvodnil stěžovatel tím, že platební výměr byl

vydán za situace, kdy nebyly známy podstatné skutečnosti pro rozhodnutí ve vztahu k výši pohledávky na pojistném. Následně totiž došlo k odhalování machinací bývalého společníka v účetnictví společnosti H., s. r. o., jejímž společníkem byl i stěžovatel, kterými došlo ke zvýšení daňového základu stěžovatele a tím i základu pro výpočet pojistného. Pro tuto trestnou činnost byl uvedený společník obžalován, což stěžovatel doložil potvrzením Státního zastupitelství v Pelhřimově o podání obžaloby. Správní orgán prvního stupně obnovu řízení nepovolil, a to s odkazem na ust. § 63 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle kterého se obnova řízení po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí povolí jen tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem. Podle správního orgánu prvního stupně důkaz o trestné činnosti společníka předložen nebyl a pouhé podezření o tom, že platebního výměru bylo dosaženo trestným činem, nepostačuje. S tímto závěrem se pak v rozhodnutí o odvolání ztotožnila i žalovaná. Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku uvedl, že nelze souhlasit s názorem stěžovatele, že za situace, kdy proti bývalému společníkovi stěžovatele a jednateli společnosti byla podána obžaloba, bylo na místě obnovu řízení povolit a řízení přerušit. Podle soudu má správní orgán obnovu podle ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu povolit pouze tehdy, bylo-li vydání rozhodnutí dosaženo trestným činem. Obnovu řízení lze tedy povolit tehdy, byla-li konkrétní osoba odsouzena za trestný čin, takové rozhodnutí je pravomocné a vydání původního rozhodnutí mělo souvislost s takovým trestným činem. Dříve obnovu řízení povolit nelze. Podle soudu proto nepřichází v úvahu konstrukce, která by umožňovala obnovu řízení povolit již poté, co byla podána obžaloba k trestnímu soudu a pak řízení přerušit a vyčkávat do doby skončení trestní věci, a to i s ohledem na zásadu presumpce neviny. Jak soud dále uvedl, je-li v ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu požadováno, aby rozhodnutí, ohledně kterého má být obnova řízení povolena, bylo dosaženo trestným činem, neuplatní se nejen právní norma o přerušení řízení, ale nelze ani úspěšně argumentovat ust. § 40 odst. 2 správního řádu o předběžné otázce. Aby mohlo být o povolení obnovy řízení z uvedeného důvodu rozhodnuto, je prvořadým předpokladem pravomocné rozhodnutí soudu o tom, že konkrétní počinání je trestným činem. Takovým rozhodnutím je pak správní úřad podle cit. ustanovení vázán. Jak soud uzavřel, není-li dosud o obžalobě proti F. V. rozhodnuto, je návrh na povolení obnovy řízení předčasný, a nejde tu tedy o to, že by správní orgán hodnotil předběžnou otázku o tom, stal-li se konkrétní trestný čin, sám. Z uvedeného důvodu nebylo podle soudu možno stěžovateli přisvědčit, že napadené rozhodnutí je v rozporu s ust. § 40 a § 29 správního řádu. Krajský soud v Českých Budějovicích tedy žalobu podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel výslovně označil důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel uvádí, že ve správním řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, byly v jeho neprospěch porušeny zásady uvedené v ust. § 3 správního řádu, a to tím, že správní orgán prvního stupně nerozhodl o jeho procesním návrhu na přerušení řízení, a to ačkoliv byly prokázány zákonné důvody tohoto návrhu a návrh byl podložen listinnými důkazy (§ 29 odst. 1 správního řádu). Stěžovatel uvádí, že důvodem návrhu na přerušení řízení byla skutečnost, že označil neskončená řízení, která mohla ovlivnit přezkoumávané správní řízení. Podle stěžovatele nebyly ve správním řízení správně posouzeny předběžné otázky ve smyslu ust. § 40 odst. 1 věta první správního řádu. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 13 Cm 596/02 pro uznání a rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci 7 T 416/99, jakož i pravomocné rozhodnutí Okresního ředitelství Policie ČR Jindřichův Hradec, Služby kriminální policie a vyšetřování ČVS: ORJH 867/2001 a obžalobu okresního státního zástupce v Pelhřimově č.j. Zt 55/02. Stěžovatel dovozuje, že nic nebránilo tomu, aby obnova

řízení byla povolena, umožněno mu provedení důkazů a řízení pak případně přerušeno do vydání pravomocného rozsudku, resp. aby řízení o obnově řízení zahájené návrhem stěžovatele bylo za stejných podmínek přerušeno. Stěžovatel uvádí, že nebylo vzato v úvahu, že jeho společník, F. V., byl již pravomocně odsouzen pro trestný čin proti společnosti H., s. r. o. spočívající právě v machinacích s účetnictvím této společnosti, jež má návaznost na účetnictví žalobce. Tento pravomocný rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci sp. zn. 7 T 416/99 dle názoru stěžovatele prokazuje, že výsledek řízení, jehož obnovy se domáhal, byl podstatně ovlivněn trestným činem a že je důvod k prolomení zákonné tříleté lhůty k podání návrhu na obnovu řízení a povolení návrhu ve lhůtě desetileté, která je zachována. Dále stěžovatel odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích 13 Cm 596/2002 - 78, kterým bylo uznáno, že F. V. byl ze společnosti H., s. r. o. vyloučen, a stěžovatel se domnívá, že jde v daném případě o předběžnou otázku ve smyslu ust. § 9 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“) a ust. § 159a odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). V uvedených spisech jsou dle stěžovatele obsaženy listinné důkazy prokazující, že mezi společnostmi H., s. r. o. a stěžovatelem existoval nájemní vztah o pronájmu čerpacích stanic ve vlastnictví stěžovatele a že protiprávní úpravy účetních dokladů o peněžních tocích společnosti H., s. r. o., kterými F. V. zastíral své machinace a převody finančních prostředků do jiných společností založených s obžalovaným M. též ovlivnily účetnictví stěžovatele a tedy i základ pro výpočet odvodů pojistného na sociální zabezpečení. Ke stejnému závěru dospěl i jiný státní orgán – Finanční úřad Jindřichův Hradec, který si pravomocným rozhodnutím zajistil své splatné pohledávky za společností H., s. r. o. na nemovitém majetku obžalovaného V., jak prokazuje výpis z katastru nemovitostí. Další námitkou stěžovatele je skutečnost, že ve správním řízení nebyly provedeny důkazy jím navržené, aniž bylo jejich neprovedení relevantním způsobem odůvodněno, jak ukládá ust. § 34, 35 a 37 správního řádu. Stěžovatel nesouhlasí se správním orgánem, který toto neprovedení odůvodnil tvrzením, že s řízením skončeným napadeným rozhodnutím nesouvisí, neboť navržené důkazy prokazovaly nepostižené útoky proti majetku stěžovatele. Podle stěžovatele jsou právní závěry o tom, že uvedené důkazy s napadeným správním řízením nesouvisí, v rozporu se skutkovými zjištěními a obsahem spisu. V této souvislosti odkázal na rozsudky Vrchního soudu v Praze 6 A 60/94 ze dne 28. 3. 1997 a 6 A 214/95 ze dne 29. 12. 1997. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích zrušil. Současně s odkazem na skutečnosti výše uvedené požádal, aby Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k důvodům dle ust. § 73 odst. 2 s. ř. s. vydal podle ust. § 107 s. ř. s. usnesení, kterým by byl jeho kasační stížnost přiznán odkladný účinek.

Žalovaná ve svém vyjádření navrhla Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost pro nedůvodnost zamítnout. Ve vztahu k problematice přerušení řízení mj. uvedla, že v návrhu stěžovatele na povolení obnovy řízení ani v odvolání proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu nebyl stěžovatelem žádný návrh na přerušení řízení uplatněn. Podle žalované námitku o této domnělé procesní vadě uplatnil stěžovatel až v žalobě proti jejímu rozhodnutí. Z dikce ust. 62 odst. 1 písm. e) a ust. § 63 odst. 4 správního řádu dovozuje, že předpokladem pro povolení nebo nařízení obnovy řízení je skutečnost, že o trestném činu bylo pravomocně rozhodnuto. Jen tehdy lze vést zmíněné řízení a v opačném případě nelze obnovu řízení povolit nebo nařídít. Žalovaná dovozuje, že se ust. § 29 odst. 1 v souvislosti s ust. § 40 odst. 4 správního řádu v daném případě nepoužije. Podle žalované je pro povolení obnovy řízení rozhodující právní stav ke dni podání návrhu, resp. ke dni vydání rozhodnutí. V této době však podle žalované takové pravomocné rozhodnutí v trestním řízení, které by prokazovalo, že trestným činem byly ovlivněny příjmy

a výdaje stěžovatele jako fyzické osoby, vykonávající samostatnou výdělečnou činnost, vydáno nebylo. Odůvodnění, proč nebylo přihlédnuto k navrhovaným důkazům, je přitom v jejím rozhodnutí uvedeno.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích z důvodu uplatněného v kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Obnova řízení je upravena v části čtvrté, oddílu druhém správního řádu. Podle jeho ust. § 62 odst. 1 písm. e) se řízení před správním orgánem ukončené rozhodnutím, které je v právní moci, na návrh účastníka řízení obnoví mj. tehdy, jestliže se rozhodnutí opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými, nebo pokud bylo rozhodnutí dosaženo trestným činem. Podle ust. § 63 odst. 3 správního řádu se návrh podává u správního orgánu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se účastník řízení dozvěděl o důvodech obnovy, nejdéle však do tří let od právní moci rozhodnutí. Zmeškání lhůty nelze podle tohoto ustanovení prominout. Podle ust. § 63 odst. 4 správního řádu se po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí obnova řízení povolí nebo nařídí jen tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem. Podle ust. § 29 odst. 1 správního řádu přeruší správní orgán řízení, jestliže bylo zahájeno řízení o předběžné otázce. Podle ust. § 40 odst. 1 správního řádu vyskytne-li se v řízení otázka, o které již pravomocně rozhodl příslušný orgán, je správní orgán takovým rozhodnutím vázán; jinak si správní orgán může o takové otázce učinit úsudek nebo dá příslušnému orgánu podnět k zahájení řízení. Správní orgán si nemůže jako o předběžné otázce učinit úsudek o tom, zda a kým byl spáchán trestný čin, provinění nebo přestupek, nebo o osobním stavu občana, přísluší-li o něm rozhodovat soudu.

Institut obnovy řízení představuje mimořádný opravný prostředek, který umožňuje překonat překážku věci rozhodnuté a jehož cílem je napravit závadný stav a umožnit přijetí nového rozhodnutí tam, kde při původním rozhodování nebyly z určitých důvodů dostatečně objasněny všechny skutkové okolnosti případu. Institut obnovy řízení představuje nesporný zásah do právní jistoty účastníků řízení a třetích osob, neboť jeho prostřednictvím je možné dosáhnout změny rozhodnutí tam, kde již bylo o určitém právu, povinnosti nebo stavu pravomocně, tj. relativně napevno rozhodnuto. Tento mimořádný charakter se musí nutně odrazit v právní úpravě institutu obnovy řízení, a to pokud možno přesným a taxativním výčtem provedeným určením okolností, kdy je obnova řízení přípustná, vymezením, zda na obnovu řízení existuje právní nárok nebo zda je rozhodnutí o jejím povolení či nařízení ponecháno zcela na uvážení rozhodujícího orgánu, jakož i vymezením případů, kdy je obnova řízení nepřípustná, tj. kde je hranice, kterou již respektování zásady právní jistoty nelze překročit.

Právní úprava obnovy řízení je ve správním řádu, který se na rozhodování v předmětné věci použije (§ 1 odst. 1 správního řádu) upravena v oddílu druhém, části čtvrté, a je koncipována jako mimořádný opravný prostředek, který je za splnění zákonem stanovených podmínek nárokový, tzn. že účastník řízení má na obnovu řízení v zákonem stanovených případech nárok. Institut obnovy řízení, na rozdíl od institutu přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle oddílu třetího, části čtvrté správního řádu, není tedy mimořádným procesním prostředkem dozorcího práva, ale naopak představuje skutečný opravný prostředek, byť mimořádný, jehož pojmovým znakem je založení právního nároku žadatele na meritorní projednání. Opět na rozdíl od institutu přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení, který je povolán k nápravě nezákonných rozhodnutí, je právní úprava obnovy řízení nastavena tak, aby umožňovala nápravu nejen nezákonných rozhodnutí, nýbrž též nápravu rozhodnutí, která nejsou „správná“ v nejširším slova smyslu, a to i když nebyla

nezákonná. Rubem skutečnosti, že na povolení obnovy řízení existuje právní nárok, je taxativní vymezení důvodů, pro něž má být obnova řízení povolena nebo nařízena (§ 62 odst. 1 písm. a/ - e/ správního řádu), vymezení případů, kdy je obnova řízení naopak nepřipustná (§ 62 odst. 3 správního řádu), jakož i vymezení objektivní a subjektivní lhůty, v rámci níž může být obnova řízení povolena. Jsou-li splněny všechny podmínky stanovené správním řádem, tj. je-li dán alespoň jeden zákonný důvod, není-li obnova řízení nepřipustná a byla-li dodržena objektivní a subjektivní lhůta, existuje na povolení obnovy řízení právní nárok. Při rozhodování o povolení obnovy řízení se rozhoduje o veřejných subjektivních právech účastníka řízení, a proto rozhodnutí správních orgánů o nepovolení obnovy řízení zásadně podléhají soudnímu přezkumu (srov. nálezy Ústavního soudu IV. ÚS 366/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu svazek č. 8, str. 247).

Institut obnovy řízení je přitom rozdělen do dvou fází. V první fázi správní orgán rozhoduje o tom, zda bude obnova řízení povolena (*iudicium rescindens*), tj. zda byly splněny podmínky pro povolení obnovy řízení. Druhá fáze nastupuje v okamžiku, kdy je obnova řízení povolena, a v rámci ní správní orgán rozhoduje znovu ve věci, přičemž novým rozhodnutím nahrazuje rozhodnutí původní (*iudicium rescissorium*).

V projednávané věci podal stěžovatel návrh na povolení obnovy řízení ve vztahu ke správnímu řízení, které vedlo k vydání platebního výměru č. 9/98 ze dne 12. 2. 1998, kterým bylo stěžovateli předepsáno dlužné pojistné na důchodové zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a odpovídající penále. Tato obnova řízení nebyla prvoinstančním orgánem povolena, neboť z jeho strany nebyly shledány důvody pro její povolení, a tento závěr byl poté potvrzen v rozhodnutí žalované o odvolání. Napadené rozhodnutí tedy sice není rozhodnutím ve věci, nicméně vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je soudně přezkoumatelné. Úkolem soudu ve správním soudnictví je pak v případě podané žaloby proti rozhodnutí, kterým není obnova řízení povolena, resp. proti rozhodnutí, kterým je takové rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení potvrzeno, v první řadě zjistit, zda správní orgány posoudily otázku přípustnosti obnovy řízení správně.

Stěžovatel opíral svůj návrh na povolení obnovy řízení o to, že v daném případě vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez jeho zavinění, a že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem. Uplatňoval tedy důvody pro obnovu řízení uvedené v ust. § 62 odst. 1 písm. a) a e) správního řádu. V obou případech tak činil s odkazem na údajnou trestnou činnost jeho bývalého společníka ve společnosti H., s. r. o., v důsledku níž mělo docházet k manipulaci a zkreslování hospodářských výsledků této společnosti, což mělo následně nesprávně a v jeho neprospěch ovlivnit vyměřovací základ pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení. Ze správního spisu vyplynulo, že platební výměr č. 9/98 nabyl právní moci 7. 3. 1998 a návrh na povolení obnovy řízení byl stěžovatelem podán 19. 6. 2003. Za takových skutkových okolností je třeba konstatovat, že v daném případě nepřipadala v úvahu možnost povolit obnovu řízení z důvodu uvedeného v ust. § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu, a to i kdyby byly splněny tam uvedené podmínky, neboť uplynula objektivní lhůta tří let od právní moci předmětného rozhodnutí, v rámci níž může být podán návrh na povolení obnovy řízení (§ 63 odst. 3 správního řádu), resp. v rámci níž může být obnova řízení povolena (§ 63 odst. 4 správního řádu). Zmeškání uvedené objektivní lhůty přitom podle ust. § 63 odst. 3 správního řádu nelze prominout. Návrh na povolení obnovy z důvodu podle ust. § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu tedy byl podán opožděně, zmeškání lhůty nemohlo být správním orgánem prominuto, a proto závěr žalovaného, že obnovu řízení

z uvedeného důvodu nebylo možné povolit, byl podle zjištění Nejvyššího správního soudu správný.

Objektivní lhůta tří let od právní moci rozhodnutí je podle ust. § 63 odst. 4 správního řádu prolomena pouze v jednom případě, a to tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem, tedy byl-li splněn důvod podle ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu. Bylo-li původního rozhodnutí dosaženo trestným činem, lze obnovu řízení povolit i po uplynutí objektivní lhůty. Jak bylo výše uvedeno, stěžovatel dovozoval i naplnění tohoto důvodu pro povolení obnovy řízení. Odkazoval přitom na probíhající, avšak neskončené trestní řízení vedené proti jeho bývalému společníkovi ve společnosti H., s. r. o. Z podání stěžovatele ve správním řízení jednoznačně vyplývá, že toto trestní řízení nebylo v době rozhodování správních orgánů ukončeno. Nejvyšší správní soud má přitom za nepochybné, že povolení obnovy řízení podle ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu je možné pouze za paralelního splnění dvou podmínek: jednak že existuje pravomocné rozhodnutí, podle kterého byl trestný čin spáchán, jednak že uvedený trestný čin měl přímou souvislost s vydaným správním rozhodnutím, resp. že předmětného rozhodnutí bylo dosaženo právě tímto trestným činem. Zjištění existence první podmínky pak z logiky věci musí předcházet zjišťování podmínky druhé. Pokud jde o existenci pravomocného rozhodnutí, je zřejmé, že o tom, zda byl trestný čin spáchán, může pravomocně rozhodnout pouze soud, popř. v určitých případech státní zástupce. Takovým pravomocným rozhodnutím může být jakékoliv rozhodnutí, ve kterém je napevno a autoritativně stanoveno, že došlo ke spáchání trestného činu, tedy např. též rozhodnutí soudu či státního zástupce o narovnání nebo o podmíněčném zastavení trestního stíhání pachatele. V žádném případě však nepostačuje podezření ze spáchání trestného činu, ani skutečnost, že určitá osoba byla obžalována pro spáchání trestného činu, neboť ani obžalobu v trestním řízení nelze považovat za autoritativní výrok o spáchání trestného činu.

V dané věci je třeba konstatovat, že stěžovatel v návrhu na povolení obnovy, jakož i v řízení o odvolání proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu ani nepoukazoval na skutečnost, že by v trestní věci jeho bývalého společníka bylo vydáno pravomocné rozhodnutí, kterým by bylo konstatováno spáchání trestného činu. Rovněž správní orgán takovou skutečnost z jiných zdrojů nezjistil. V takovém případě nezbyvá než konstatovat, že nebyly splněny ani podmínky pro povolení obnovy řízení uvedené v ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu a správní orgán prvního stupně předmětný návrh správně zamítl (resp. obnovu řízení nepovolil). Po takovém zjištění je podle Nejvyššího správního soudu již bezpředmětné zkoumat, zda byla splněna druhá podmínka pro povolení obnovy řízení z tohoto důvodu, tj. zda předmětného správního rozhodnutí bylo tímto trestným činem skutečně dosaženo. Zabývala-li se žalovaná tím, zda by mezi údajným trestným činem, ohledně něhož však neexistuje pravomocné rozhodnutí, a předmětným správním rozhodnutím byla dána příčinná souvislost, šlo o úvahy nadbytečné. Tam, kde není pravomocného rozhodnutí o trestném činu, je hledání potřebné příčinné souvislosti mezi trestným činem a rozhodnutím pouhou spekulací.

Při soudním přezkumu správních rozhodnutí je třeba vycházet ze skutkového a právního stavu, který v dané věci byl v době vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Postup správních orgánů při posouzení přípustnosti povolení obnovy řízení je tedy třeba hodnotit zásadně ve světle skutkových a právních okolností, které existovaly v době rozhodování správních orgánů. Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel ve správním řízení ani netvrdil, že by bylo ohledně jakéhokoliv jednání jeho bývalého společníka vydáno pravomocné rozhodnutí, kterým by toto jednání bylo autoritativně prohlášeno za trestný čin, a proto správní orgány, jak bylo uvedeno výše, postupovaly správně, když obnovu řízení

nepovolily. Takovou skutečnost ostatně stěžovatel netvrdil ani v řízení před krajským soudem. Jestliže tedy stěžovatel ve své kasační stížnosti, kromě výše uvedeného trestního řízení, které nebylo v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí pravomocně ukončeno, odkazuje též na pravomocný rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci sp. zn. 7 T 416/99, nutno konstatovat, že jde o námitku, která byla stěžovatelem prvně uplatněna právě až v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se tedy touto námitkou dále nezabýval, neboť podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. mu nepřísluší přihlížet ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, podle níž žalovaná, resp. správní orgán prvního stupně pochybily, jestliže otázku, zda byl spáchán trestný čin, neposoudily podle ust. § 40 odst. 2 správního řádu jako otázku předběžnou, a s odkazem na ust. § 29 odst. 1 cit. zákona do jejího vyřešení řízení nepřerušily. Stěžovatel přitom uvádí, že správní orgán tak mohl učinit buď po vydání rozhodnutí, kterým se obnova řízení povoluje, nebo ještě před ním. V prvním případě je podle Nejvyššího správního soudu takový postup vyloučen z důvodů, jež jsou uvedeny výše, tj. zejména pro skutečnost, že pravomocné rozhodnutí o tom, že byl spáchán trestný čin, je jednou z podmínek pro vydání rozhodnutí, kterým se obnova řízení povoluje. Pravomocné rozhodnutí o spáchání trestného činu tedy musí rozhodnutí o povolení obnovy řízení logicky předcházet. Nejvyšší správní soud pak dospěl k závěru, že ani druhá varianta, totiž přerušení řízení o povolení obnovy řízení a vyčkání rozhodnutí o předběžné otázce, tj. zda byl spáchán trestný čin, nepřipadala v úvahu. Nejvyšší správní soud má zato, že předběžnými otázkami ve smyslu ust. § 40 správního řádu jsou toliko otázky, jež mají význam pro meritorní rozhodování, tj. pro přijetí rozhodnutí ve věci samé. Právní úprava předběžných otázek ve smyslu cit. ustanovení se naopak nepoužije pro posouzení otázek, jež jsou významné pouze z hlediska posouzení podmínek řízení. V daném případě bylo posouzení, zda se trestný čin stal, posouzením existence jedné z podmínek, za jejichž splnění je možno povolit obnovu řízení. Rozhodnutí o povolení obnovy řízení není meritorním rozhodnutím, tím je až rozhodnutí vydané v řízení obnoveném. Za takové situace nelze otázku, zda byl spáchán trestný čin, pro účely řízení o povolení obnovy řízení považovat za prejudiciální otázku podle ust. § 40 odst. 2 správního řádu. Nejvyšší správní soud se tu tedy ztotožnil se závěrem krajského soudu, že je-li v ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu požadováno, aby rozhodnutí, ohledně kterého má být obnova řízení povolena, bylo dosaženo trestným činem, neuplatní se v otázce existence trestného činu ust. § 29 odst. 1 správního řádu o přerušení řízení z důvodu zahájení řízení o předběžné otázce.

Nejvyšší správní soud tu nad rámec uvedeného doplňuje, že stěžovatel není v důsledku správního postupu správních orgánů, které nevyčkávaly přijetí pravomocného rozhodnutí o tom, zda byl trestný čin skutečně spáchán, zbaven možnosti podat návrh na povolení obnovy řízení znovu v okamžiku, kdy případné rozhodnutí o spáchání trestného činu nabude právní moci. V daném případě se totiž neuplatní překážka věci rozhodnuté, která by bránila novému rozhodování o povolení obnovy řízení pro naplnění důvodu podle ust. § 62 odst. 1 písm. e) správního řádu.

Nelze rovněž přisvědčit námitce stěžovatele, že správní orgány pochybily, jestliže neprovedly důkazy navrhované stěžovatelem k prokázání jím tvrzených skutečností. Žalovaný i správní orgán prvního stupně dospěly k závěru, že vzhledem k marnému uplynutí objektivní lhůty pro podání návrhu přicházelo v úvahu pouze povolení obnovy řízení pro trestný čin, jímž bylo původního rozhodnutí dosaženo. Stěžovatel ve správním řízení netvrdil, že tu existuje pravomocné rozhodnutí o trestném činu a jím navrhované důkazy takovou

skutečnost neměly ani prokazovat. V takové situaci bylo správními orgány správně dovozeno, že navrhované důkazy by nesměřovaly k prokázání podmínek pro povolení obnovy řízení, resp. že těmito důkazy prokázané skutečnosti by byly z hlediska aplikace ustanovení správního řádu o povolení obnovy řízení nerozhodné. Jak je v rozhodnutí žalované uvedeno, důkaz o tom, že vydání platebního výměru bylo dosaženo trestným činem, doložen nebyl, a pouhé podezření o tom nepostačuje.

Nejvyšší správní soud tak neshledal naplnění stěžovatelem označených důvodů kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a proto kasační stížnost svým rozsudkem podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci Nejvyšší správní soud již nerozhodoval samostatně o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaná měla ve věci úspěch, prokazatelné náklady řízení o kasační stížnosti jí však nevznikly. Soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2004

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu